Reg No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును

సంపుటం 4
సంచిక 16.

నెల్లూరు - 28-12-34 - శుక్రవారము.

సం॥చందా 4-0-0.
విడిప్రతిక 0-0-6.

మతాబులు.

వెంకటరాయశాస్త్రి ఆరాధన.

వాఙ్మయంలో అన్ని శాఖలా పాతవాటినే పట్టుకొని ప్రాకులాడాలనే శాస్త్రి శిష్యులు సాయంత్రపు మీటింగును ప్రాస్పెక్టివ్లాటి కమార్చడం. మాస్తే కొత్త గాలులో పడ్డట్లున్నది వీరి బండి. అందులో డిసంబరు 22 తేది 'మర్ చెప్తు కే' కాబట్టి నిద్రలేచేవరకు ఆలస్యమై ఆరిలో అంతగాలేరు ప్రేక్షకులు.

అధ్యక్షుల ప్రారంభభాషణం పాత అమ్మలో పోకలోకంటే! "నేను అర్హుడను గాను, [illegible] పెద్దలు......" అంటూ ప్రారంభించారు [illegible] చేయకపోతే ఉన్నట్టి అధ్యక్షుడి మాటకు విలువ [illegible] యాన్యుటిపు విషయాన్ని మన మట్టిక్కి బాగుంటుందనుకొంటా; అసలు అర్హత లేదనే పెద్దలు అగ్రస్థానానికి ఎందుకు ఒప్పుకోవడమూ అంటా?

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

తలం అన్నారు శాస్త్రి శిష్యులు [illegible] కొంతపాటి వీళ్ళిందు పుట్టింట్లు. [illegible] [illegible]

[illegible]

బిరుదము—మరణము.

నెల్లూరుజిల్లా కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు సంగతులు విన్నారా?

చాలాకాలం డైరెక్టరుగావుండిన యాదూరు రామచంద్రారెడ్డి (కీర్తిశేషులు [illegible]గారి) గారు మరణిస్తే బ్యాంకు రిపోర్టులో ప్రస్తావించకుండా, సనాతనులైన విశ్వనాథరావు గారిని [illegible] సాహెబుగా మారిస్తే అభినందిస్తారు!

అమ్మవనికి నాలుగు నెలలనాడు [illegible] తప్పిపోతుందనే భయంలో వాటిని పరిష్కారం చేయలేదు.

ఉపాధ్యక్షుడు [illegible]రెడ్డిగారు ఇంతవరకు ఒక్క మీటింగుకునూడ రాలేదు.

మొన్నటి ఎన్నికఫలితంగా అధ్యక్షు ఎన్నికనే [illegible] కొత్తభవన ప్రవేశంనాటి ఆపాలని చాలా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు.

[illegible] బ్యాంకులో [illegible] 1000 [illegible] పోయింది.

—[illegible]

[illegible]

[illegible]లహాటింగు
[illegible]

22 తేది [illegible] 1 [illegible]

[illegible]

"ప్రియదర్శిక"

(విమర్శరాయుడు)

శాస్త్రులవారి వర్ధంతినాటి రాత్రి నెల్లూరు [illegible] యూనియన్ వారిచేత "ప్రియదర్శిక" ప్రదర్శించబడింది.

వత్సరాజు:—ప్రతాపరుద్రుల్ని [illegible] మాలాగ ఆంధ్ర భాషాభిమాని సమూహాన్ని [illegible] [illegible] మాత్రం [illegible]

వాసవదత్త:—వేషభూషలు, [illegible] [illegible] కౌశాంబి కాకపోయినా [illegible] దత్తకు [illegible]

ఆరణ్యక:—[illegible]

[illegible]

(ఇంకావుంది.)

నెల్లూరు జిల్లా రైతు మహాసభ.

పెళ్లేటి వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము.

(గత సంచిక 2-వ పేజీ తరువాయి.)

"శిస్తు హెచ్చింపబడలేని అవసరములేకయే మదరాసు రాజధానిలోని రైతు శాశ్వతముగ తన భూమిని అనుభవించుకొనవచ్చును" అని 1857 వ సంవత్సరపు రివిన్యూబోర్డు రిపోర్టులో వ్రాయబడియున్నది. 1862 వ సంవత్సరము మదరాసు గవర్నమెంటువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిన రిపోర్టులోకూడ "రైత్వారీ పద్ధతియొక్క ప్రధాన సూత్రము భూమి శిస్తు యెప్పటికి శాశ్వతముగ నొక్కపారి నిర్ణయించుటయే" అని వ్రాయబడియున్నది. రైత్వారీ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టిన సర్ థామస్ మన్రోగారి యొక్కయు తర్వాత మదరాసు గవర్నమెంటువారి యొక్కయు అభిప్రాయము పర్మనెంటు సెటిల్మెంటుకు అనుకూలముగా నుండినను, సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ ఫర్ యిండియా వారు ఆ అభిప్రాయమును త్రోసివేసిరి. ఇప్పుడు ప్రతి ముప్పది వత్సరములకు శిస్తులు హెచ్చుటయే కాని తగ్గుటలేదు. సెటిల్మెంట్ సాక్షివారు నెల్లూరు జిల్లాలో పనిచేయుచున్నారు. మరల రూపాయకు రెండణాలో లేక మూడణాలో హెచ్చింపబడవచ్చును. ఈ సెటిల్మెంటు ప్రధాన సూత్రమంతే లోపము కాజాలుచున్నది. 1929 సంవత్సరమున కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల రీసెటిల్మెంటును గురించి [illegible] శాసనసభలోని యేడ్గురు సభ్యులను ఒక కమిటీగా నియమించిరి. వారు విచారణచేసి సెటిల్మెంటు [illegible]

[illegible]

ఆర్థికదుస్థితిలోనున్న రైతు రూఢిగా తనకు తెలియు విధానమును ఆవలంబించి, అందువలన నష్టముకలిగిన భరించుట దుస్సాధ్యము.

ప్రతి గ్రామము పంచాయితీచే పాలింపబడవలయును. బహు గ్రామములలో కక్షలు యిచ్చిన ప్రతికూల పరిస్థితులు ఉండుటచే ఎన్నికచే పంచాయితీని నియమించుట మేలుకాదని భావించవచ్చును. అట్టి గ్రామములలో ప్రభుత్వమే పంచాయితీని నియమించి గ్రామకార్యములను నెరవేర్చుచుండవలయును. అట్లుకొందు మనకు పర్యాయములు నిరాటంకము జరిగిన పిదప పంచాయితీ యెన్నికలను ఎన్నిక ద్వారా యేర్పడిన పంచాయితీ పాలనకును అనుకూలమైన స్థితులు గ్రామములలో తప్పక కలుగునని దృఢముగ చెప్పుచున్నాను. ఈ ప్రాంతమున మొన్న మొన్నటివరకు పంచాయితీలే గ్రామమునకు వలయు సకల ఆర్థిక నైతిక సాంఘిక విషయములను నెరవేర్చుచు గ్రామ జీవితమును సుఖప్రదము గావించుచు, శక్తి సాహసములను ప్రజలలో పెంపొందజేయు వ్యాయామములను ప్రోత్సాహపరచుచుండెడివను సంగతి నిర్వివాదము. ఇప్పటి ప్రభుత్వము పూర్వపు పంచాయితీలను నశింపజేయక పోషించుచుండిన యెడల, యిప్పుడున్న పరిస్థితులలో గ్రామవాసము మంచి మనోహర స్థితియందుండుచుకొని యుండురని చెప్పుట అతిశయోక్తి కాదు. అస్పష్టికరమైన మద్రాసు పంచాయితీ చట్టమువలన యేర్పడిన కొన్ని పంచాయితీల కేర్పడిన కొద్ది అవకాశములనుబట్టి వారుచేసిన పనులను చూచినయెడల వాని యుపయోగము తెలియగలదు. మానవనైజము తన్ను పరివేష్టించిన పరిస్థితులెల్లను క్రమముగాను రమ్యముగాను వుండునట్లొనర్చుట సహజము.

ఈ జిల్లాలో నీటివసతి చాలా కొరవపడి యున్నదనియు ఆకొరతను తీర్చుటకు తుంగభద్ర నీటిని యీ జిల్లాకు ఉపయోగింపవలసినదనియు, ప్రజలు ఆశించుచుండిరి. ఇటీవలివరకు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు నెల్లూరు జిల్లాలకుకూడ ఉపయోగపడును అని నమ్ముచుండిరి. మొట్టమొదట ప్రభుత్వపు ఉద్దేశముగూడ అనుకూలమ్ముగ నుండెనని. ఇటీవల తుంగభద్ర ప్రాజెక్టునుంచి యీజిల్లాను మినహాయించవలెనని సూచన చేయబడినట్లు వినుటకు చాల విచారముగనున్నది. ఉపయోగకరమైన పెద్ద ప్రాజెక్టును వదలి పెట్టి జిల్లాలో చిన్నస్కీములవలన నీటివసతులు కలుగజేయ జూచుట ఎక్కువ ప్రయోజనము లేకపోయినను గ్రామములకుముందు లేని విరోధముల కలుగుటకు ఆస్పదమగును. ఈ జిల్లాకు తుంగభద్రను తెచ్చుటవలన యెక్కువ వ్యయమగునని కాని, పెట్టుబడి డబ్బుపై రావలసినంత ఆదాయము రాదని కాని అపుడల చేయుట యుక్తము కాదు. ఇటువంటి కార్యములు ప్రజాక్షేమమునకై చేయవలసినవేకాని వానివలన యెక్కువ లాభము తీయుటకు కాదు. అయినను యీ స్కీమువలన ప్రభుత్వమునకు ఆదాయము రాగలదు. ఒక్కొక్క స్కీముపై ప్రత్యేకముగ లెక్కలుచూచి ఆదాయము విచారించుటకంటెను, మొత్తముమీద యీ శాఖయందగు వ్యయమునకును ఆదాయమునకు లెఖచూచుకొను విధానము ఆచరణయోగ్యము.

రైతులయొక్క ఋణమును విముక్తి చేయు వాంఛను ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి యీ విషయమును గురించి విచారించుటకు ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించుట సంతసమే. విరివిగాయున్న యీ ఋణబాధను తొలగించుటకు గొప్ప యత్నము సైన్యముతో చేయవలసియున్నది. చేయవలసిన ముఖ్యకార్యముచేయుటకు స్వల్ప సదుపాయములతో యీ కష్టమును నివారింపజాలరుటు ప్రయోజనకరము కాదు. [illegible] ఋణమునుంచి విముక్తిగాంచ రైతే యత్నము చేయుచుండవలె. ఈ ఋణబాధ మానవ జీవితమున ప్రధానాంశములగు స్వేచ్ఛ, స్వతంత్రత, శాంతి జీవనములను గోలుపుచ్చి రైతును దుఃఖభాజనస్థితి యందుంచుచున్నది. ఈ దుఃఖభాజన స్థితియందుండిన రైతును పాలించుటకు గౌరవలోపము [illegible]

నెల్లూరుజిల్లా కోఆపరేటివు బ్యాంకి మహాసభ.

పైసభ ఈనెల తే 22 ది సాయంత్రం ఘం 5½కు ప్రారంభముకాబడి, 3, 4, తీర్మానములు చర్చింపబడినతర్వాత, యూనియన్లలో చేరని సంఘములతరపున బ్యాంకికి డైరక్టరు యెన్నిక జరిగెను. శ్రీయుతులు కటికనేని కళ్యాణరావుగారికి 11 ఓట్లును, దర్శి చెంచయ్య శెట్టిగారికి 6 ఓట్లును వచ్చినందున కళ్యాణరావుగారు యెన్నుకొనబడిరి. యీ యెన్నిక జరిగినవెంటనే సభ నిర్ణీతకాలము లేకనే ముగింపు చేయవలసినదిగా తీర్మానము పెట్టగా తీర్మానము అంగీకరించబడక తే 23 ది వుదయం 8 ఘంటలకు సభ జరుపవలసినట్లు అధిక సంఖ్యాకులచే తీర్మానించబడినది.

సభకొరకు చాలామంది ప్రతినిధులు కాచుకొని యున్నప్పటికిని యే కారణమువల్లనో అధ్యక్షులవారు తే 23 ది వుదయం 8 ఘం 5 నిమిషములకే నిర్ణీతసంఖ్య కొరత హాజరుకాలేదని సభ ఆపుదలజేసి వెడలిపోయిరి. (అధ్యక్షులవారు సభ జరుగనివ్వ కూడదని ముందే తీర్మానించుకొని వచ్చిరని కొందరి అభిప్రాయము) సభ నిలిపివేసిన కారణమున చాలా ముఖ్యమైన తీర్మానములు చర్చకురాక బుట్టదాఖలు కాబడినవి. బ్యాంకివారు సంఘములకిచ్చు అప్పుల వడ్డీరేటు సంవత్సరమునకు నూటికి రు 5-8-0 లు వంతున 1935 జనవరినెల మొదలు తగ్గించవలసినదిగా నేను పంపబోవు తీర్మానము ఆటుట్లోనే పడిపోయినది. అధ్యక్షులవారి చర్య (సభ నిలుపుట) న్యాయసమ్మతము కాదని షుమారు 40 మంది ప్రతినిధులవల్ల అసమ్మతి ప్రెసిడెంటుగారికి పంపబడినది.

కాకుటూరు సుందరరామిరెడ్డి,
మైపాడుసంఘ ప్రతినిధి.

పెదగోగులపల్లె గ్రామస్థుల గోడు.

యిప్పుడు మామూలు కంచబార్ల సెట్లు అధ్వంపెట్టి వసూలుచేసి మాకొంపలు తీసినారు. మాగ్రామస్థులు అందరూ ఇప్పటికే రంగూను పాలైనారు. ఇకనైన దయయుంచి కరణం వగైరాలను తొలగించి రైతుల యిష్టప్రకారం యేర్పాటుచేసుకున్న కొత్త దరఖాస్తుదారుకే కంచదఖలు పరిపించవలెను. కరణం బీటిచేలకు వసూలుచేసేది కాడికి 4-0-0 లు అని యీ డబ్బు పుట్టని కాలంలో చెల్లించాలి సిన పన్నుపుల్లములే చెల్లించుకోనేవరకు జేవుడగు పదురుంచే హైయధికారులు మా పెండ్లాముల పుస్తెలమ్మి యివ్వవలసినట్లున్నది. గనుక యిప్పటికైనా కండ్లుతెరచి మాచీడరైతుల మొరలు విని మేముకోరిన ప్రకారం కంచె దయచేయించ కోర్తాము. కరణానికే కంచయిస్తే శక్కినవాండ్లు రంగూను పెటాల బోలయిపోతారు.

గ్రామస్థరైతులు.

నా సంచారము

పినుపాటివారి ఎస్టేటు రైతుల గోల

ఎ. శ్రీరామమూర్తి.

నేను కావలి తాలూకా పల్లెలలో సంచరించుచూ రైతు కష్టముల కనులార జూచుచున్నాను ఈవారంలో పాతపావురం, జమ్మవరం, భీమవరం, పెద్దపాడు, చిన్నకాశ, చింతలపాలెం గ్రామములలో తిరిగాను. పై గ్రామములలో యూడింటిలో ఎస్టేటువారు చెరువులు మరామత్తు చేసి యివ్వనందున చేసిన పైరులు నీళ్లులేక ఎండిపోవుట తటస్థించుచున్నది. కాని రైతు శెంత మొరపెట్టినను జమీందారుని హృదయం కరిగి ఆఖరుకు శిస్తు రెమిషనిచ్చిన పాపానగూడ పోలేదు. పశువుల మేతకు బీడసాదలకు అవకాశం లేదు. ఉన్న విడిపొలాల జమీందారుని అనుకూలురకు పట్టాలకు యిచ్చియుండుటచే యితరుల పశువులు ఇలువెడలుటకే వీలులేదు. అట్లా ఇలు వెడలినచో పశువుల దొడ్డిపెట్టి కేసుల పాల్జేయుదురు. ఆ కారణమున పశువుల కట్టుముట్టనే కట్టి వేతురు. కాని మేయకున్నను పశువులకు పుల్లరి విధించి వసూలు చేతురు. ఇవ్వనిచో పైమాదిరి బాధల పాల్జేతురు. జమీందారుని ఏజెంటు బాధ చెప్పనిది. అసలే శిస్తుకట్టలేని రైతులవద్ద రెండేసి పర్యాయములుగూడ శిస్తు వసూలుచేసి యున్నారు. ఈ బాధపడలేక జమీందారుకు శిస్తు మనియార్డరుచేయుగా తీసుకొనక ఏజెంటు వద్దనే కట్టమని తెల్పినారట. ఏజెంటువద్ద కట్టిన మొత్తములకు సరిగ రశీదులు యివ్వబడుటలేదు. రశీదు లివ్వమని గట్టిగ అడిగినవారిని తిట్టుటయు కొట్టబోవుటయు తరచుగా జరుగుచుండుమర్యాద రెండేసిమారులు కూడా వసూలుచేసిన రశీదులను నేను చూచినాను. ఎస్టేటువారు చెప్పిన ప్రకారం నడచుకోనని వారికి మెట్టభూములకు నీరు యివ్వబడదు. ఎండిపోవుచున్న పైరును చూడలేక రైతులు ఎస్టేటు వారి వుత్తర్వులేక నీరు పారించుకొనినచో, భరింపరాని నీటి తీరువ వసూలు చేయబడును."

వారంటు యిలాకా.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

అసలు 1930 సం॥ నె 647 నం.

శ్రీకి బుల్లోస్ట్లు — జడ్జిమెంటుడెటరు
నెల్లూరు మునిసిపల్ — [illegible] సాహెబ
కౌన్సిలువారు ... సాహెబు

ప్రకటన.

ఈ కేసులోని జడ్జిమెంటుడెటరుకు నెలు నోటీసు [illegible] జమీన్ రైతు పత్రికలో ప్రకటనద్వారా [illegible] జడ్జిమెంటుడెటరు [illegible] తే 23—1—35 ది [illegible]

నెల్లూరు — న. వెంకటసుబ్బయ్య,
25—12—34 — [illegible] ప్లీడరు.

సిఫార్సు పద్ధతి

ఒకరు:—నమస్కారాలు. నేను హయ్యరు గ్రేడు ట్రైనింగు మొన్ననే ప్యాసు అయినాను. చాలా బీదదానను. నాపేరు వెపలపప్ప వెంకటలక్ష్మి. వయస్సు 17 సంవత్సరములు. తమరు అనుగ్రహించి నాకరి యిప్పించాలి.

అధికారి:—ఇప్పుడు యేవియూ ఖాళీలులేవే? అయినా, యీరోజులలో సిఫారసు లేకుండా యుంటే నాకరి దొరకుతుంది?

ఒకరు:—తమరు మనస్సుపెడితే యిదెంత పని? ఈమధ్య వెంకట్ట్ల రామమ్మ గారికికూడా నాకరి యిప్పించినారట గదండీ! ఆమె సిఫారసే నాకున్నా. తమ మేలును నేను మరచిపోనండీ.

అధికారి:—ఆమె విషయము వేరు. అది ఒక స్పెషల్ కేసు. ఆమె నాకరి విషయమై యెంత కాలము తంటాలు పడితినో మీకేమి తెలియును? (కొంత యోచించి) సరేలెండి. ఇప్పుడు చాలా పనిగా యున్నాము. ఏమియూ తీరికలేదు. సాయంత్రము 7 గంటలమీద వస్తే [illegible] తర్వాత దొరగారి [illegible] సిఫారసుచేస్తాను. ఆటుపిమ్మట [illegible] మీ భాగ్యము.

ఒకరు:—అంతమాత్రము దయ [illegible] మీ దయయుంటే యిక నాకరి దొరకినదన్నమాటే. మీమేలును మరచిపోనండీ! శెలవు.

కట్టువపల్లె స్మశానము.

వెంకటగిరి సంస్థానం పొలూరుతాలూకా కట్టువపల్లె గ్రామములో మహమ్మదీయులు సుమారు 10 యిండ్లవారు కాపురమున్నారు. యీగ్రామమునకు మహమ్మదీయుల స్మశానమునకు ప్రత్యేకమైన స్థలము 1929 సంవత్సరం వరకు వారు [illegible]

యీ మహమ్మదీయులలో నౌకరాజాగారి రైతు మొగల్ వలీబేగ్ సాహేబు కుమార్తె పై సంవత్సరములో అకాలమృత్యువు సంభవించి మరణించినది. యిది మహమ్మదీయుల ప్రథమ మరణం. అప్పటిలో స్మశానములేక పోవుటచేత గ్రామస్థులు యేకీభవించి గ్రామమునకు పశ్చిమభాగముగా [illegible] కొనేటివెంబడి సుమారు 5-6 సెంట్లభూమి యిచ్చిరి. ఇదినీలితొట్టి అడుగు (పాడుపడిన నేల) దీనికి గ్రామ మొత్తము కింద శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజాగారికి శిస్తు చెల్లించుచున్నారు.

యీభూమిని స్మశానమునకు యేర్పాటుచేశి [illegible] వుత్తర్వులు కోరను యీగ్రామమునకు సంబంధించిన తాలూకా తహశీలుదారు గారికి [illegible] యెన్నిసార్లు అర్జీలు యిమ్మకోయుండిన్ని గత 5 సంవత్సరములుగా వుత్తర్వులు కలుగలేదు. పోవుటచేత యీగ్రామమునకు [illegible] అధికార్లతో [illegible] అధికార్లు యీవిషయమును గురించి శ్రద్ధతో నరుని భూమిని స్మశానమునకు యేర్పాటు చేయుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

పురవాసి.

వరుణ జపం.

[illegible] మాసములలో వర్షం లేకపోవుటవలన [illegible] పుల్లారెడ్డి, [illegible] గారిలు [illegible]

[illegible]

చందాదారులకు మనవి.

మాపత్రికకు చందాలు వసూలుచేయుటకు సూళ్లూరుపేట తాలూకాలో శ్రీయుత మస్తాన్ సాహేబ్ కుమారుడు కాసుద్దీన్ సాహెబు మన్నా వెంకటగిరి తాలూకాలో కనుపర్తి వెంకటసుబ్బయ్యనున్నూ ఏర్పాటుచేసినాము. కావున వారిపరంగా చందాలుయిచ్చి సూళ్లూరుపేట తాలూకాలో బుద్ధిపూడి వెంకటనారాయణరెడ్డిగారి దేవాళ్ళులోనున్నూ, వెంకటగిరి తాలూకాలో నాదేళ్లాయిలోనున్నూ అమ్మరశీదులు తీసికొనవలసినదిగా చందాదారులను కోరుచున్నాము.

నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

వ్యవహర్త

జమీన్ రైతు

జమీన్ రైతు

శుక్రవారము.

28-12-1934

వెంకటరాయశాస్త్రి వర్ధంతి.

యథావిధిగా శాస్త్రివర్ధంతి ఈపడు గూడా జరిగింది, శిష్యుల సహజపరిగల్భ ధోరణిగూడా యథావిధిగా ప్రదర్శింప బడినది. నెల్లూరు మండలాన్ని వెలిగించిన మహామహులలో శాస్త్రి ఒకరు కాబట్టి వర్ధంతివద్దనే వారితో మేము ఏకీభవించము. తిక్కన మొదలుకొని యీ మండలంలో పుట్టిన పురాతన రూపమైన వాఙ్మయమూర్తులలో వీరేచరము లేమో! శిష్యు లను సంతతికి దేవుడుగాని, ప్రతిపక్షు లను సంతతి సారహీనులుగాని వీరు గాక, ఆంధ్రవాఙ్మయాకాశంలో వెలిగే శ్రేష్ఠతర ప్రదీప్త తారలలో ఒక రనక తప్పదు. అందుకు మనము గర్వపడవల సిందే! నాటి వుపన్యాసకులు పొణకా పిచ్చిరెడ్డి ఎం. ఎ., బి. ఎల్., గారి భావాలతో మాకు పూర్ణామోదం కలదు గాబట్టి, వారిభావాలకొన్ని చూపి విరమిస్తాం:—

"ఆంధ్ర సారస్వతమున శ్రీ వెంకటరాయ శాస్త్రులవారికి గల స్థానము అత్యున్నతమైనది. ఏకొలదిమందికో తప్ప యితరులు చేర సాధ్యముగానిది. వారి భాషాసేవ అపారము, పాండిత్యము అగాధము, అపూర్వము, విమర్శనా దృష్టి నిశితతరము. ఆంధ్ర సారస్వతమునకు బహు ముఖముల వారొనర్చిన పూజిగ మునుగూర్చి చెప్పుటకు యితరులు ఎక్కువ అర్హులేమో! మనము వారికి ఎంతెంత వరకు ఎన్ని విషయములందు ఋణపడి యున్నామో చెప్పుటకంటె ఏవిషయములందు ఋణపడలేదో చెప్పుటయే తేలికయగు నేమో. వారు పరిశోధనచేసిన విషయములలో ఒక్కొక్కదానిని గూర్చి ఆలోచించునపుడు దానిలో మాత్రము ఎవరైనఒకరు శాస్త్రిగారితో సమముగానో—అంతకంటె అధికులుగానో కనబడవచ్చునుగాని, వారివలె అన్నిటను ప్రాముఖ్యతబడసినవారు చాలాఅరుదు.

శాస్త్రిగారు నాకు తెలిసినంతమట్టుకు పండితులు, వ్యాఖ్యాత, విమర్శకుడు, అనువాదకుడు, ప్రచురణ కర్త నాటకకర్త.........

వీరొనర్చిన యితరగ్రంథముల విమర్శలందు తమ నిశితమగు ప్రజ్ఞను అనుకొనదగినంత ఉన్నతమార్గమున నడుపలేరు. విమర్శనలు చాలామటుకు పక్షపాత రహితములుగ లేవు. వ్యక్తిద్వేషము వర్జింపబడకపోవుటయేగాక, ఆధారముగా గైకొన్న నిదర్శనములు గలవనియందురు. పగసాధించు నుద్దేశముండుటచే గాబోలు తప్పులుకానివానిని సయితము తప్పులుగా చూపించ బ్రయత్నించెననియు, అవితప్పులేయయిన అట్టితప్పులు వీరి గ్రంథములందు గూడగలవని చెప్పుదురు.

వీరు భాషాంతరీకరణమున మక్కీకి మక్కీపద్ధతినే యవలంబించిరి. పద ప్రయోజనమును తెలుపుటలో వీరిశక్తి నిరుపమానము. పుస్తక ప్రచురణమున వీరివలె శ్రద్ధ వహించినవారు లేరనవచ్చును.

వీరు రచించిన స్వతంత్ర నాటకములలో ప్రకటింపబడినవి మూడు:— ఉష, ప్రతాపరుద్రీయము, బొబ్బిలి. అందు ఉష, తెలుగులో వ్రాయబడిన సంస్కృత నాటకము. తక్కిన రెంటియందును క్రొత్త దారి త్రొక్కినారు. పురాణ కథలను వదలి చారిత్రక గాథలను గైకొనుట. అట్లు గైకొనుటలో రాజపుత్రస్థానము మొదలగువానిని వదలి ఆంధ్రదేశపు కథలనే యేరికొనుట. ఒకటి కాకతీయ సామ్రాజ్య సంబంధమగుకథ; రెండవది తెలుగు దేశమున అందరికిని పరిచితమగు బొబ్బిలి నాశన చరిత్రము. నాటకములలో తరుచుగా కానబడు రాజుల ప్రణయములు, జనానాను ఎక్కువచేసికొను ప్రయత్నములు, వనవిహారములజోలికి శాస్త్రిగారుపోలేదు; పురుషుని సుఖదుఃఖముల లో కుటుంబజీవితములలో, కడకు రాజకీయ రంగమునగూడ స్త్రీ శాశ్వతగల భాగస్వామియను విషయమును గుర్తెరిగి ఆ మార్గమున కలుగవలసిన మార్పులను చూపి. మార్గదర్శి అయినారు. రాణీ మల్లమ, దాశీ వెంకటలక్ష్మిలను సృష్టించి వారియెడ మనకు గలుగగల గౌరవమును యినుమడింపజేసినారు.

విషయమును పరిపక్వముగ చూపిన నేర్పే నాటక రచనమునందుగూడ గనపరుపబడినది. శాస్త్రిగారు యీరెండు నాటకములను మాత్రమే వ్రాసియుండి యింకేమియు వ్రాయకయే గతించియుండినను వారికీర్తి చిరస్థాయియై నిలిచియుండగలదు. మన భాషయందు గొప్పనాటకములు యెక్కువగా లేనిమాట వాస్తవమే అయినను యీరెండు నాటకములు మొదటిస్థానమును ఒకవేళగాకున్నను మొదటి తరగతిలో చేరగలవనినచో భేదాభిప్రాయ ముండజాలదు. లోపములుండవచ్చును. లోపమేలేని మానవుడెవ్వడుగలడు? గుణమే యెక్కువగా యున్నపుడు లోపముల లెక్కింప నవసర మేమి? చంద్రునిలో మచ్చయున్నను దానివలె వెన్నెలను నక్షత్రము లివ్వజాలవుకదా! చంద్రబింబము పెద్దదికావుననే మచ్చను కనుగొనుటకు మన కవకాశము కలిగినది.

ప్రదర్శన దృష్టితో జూచినయెడల యీనాటకములు పెద్దవిగాకనుపించును; ముఖ్యముగా ప్రతాప కథయొక్క అవధి. సృష్టింపబడిన వస్తువులలో ఎంత స్వల్ప భాగమునుగాని వేరుపరచినచో లోపము స్పష్టముగా కన్పింపవలయును. ఈశ్వర నిర్మిత ప్రకృతిలో యీన్యాయమేకలదు. యీదృష్టితో జూచినయెడల ప్రతాపలో చాల భాగమును బొబ్బిలిలో కొంతయు తీసివేసినను లోపమగుపడదు. యీనాటకముల మూలమున శాస్త్రిగారు కొన్ని పాత్రలను మనకు ప్రసాదించినారు: యుగంధరుడు, పాపారాయుడు మొదలగువారు. ప్రతాపయందలి చాకలి పేరిగాని మరువజాలముగదా

పాత్రోచిత భాషయనుపేర వీరు వాడుకభాషను వాడియున్నారు. నీచపాత్రల భాష సహజముగ నుండుటయే గాక ఉత్తమ పాత్రల భాషయందు సైతము వ్యక్తుల స్థితిగతులను ననుసరించి ఉచితముగ భాషను మార్పుచేయుట వీరియందు గానవగును. ప్రతాపుని మాటలకును విద్యానాథుని భాషకును భేదము గలదు. వీరు తురకలచేత మాట్లాడించిన భాష నూత్నమగు ప్రత్యేకత గలిగి వినసొంపుగ నుండుటయేగాక ప్రతిభకు అద్భుతాశ్చర్యముల గలిగింపజాలియున్నది. కాని యీ విషయమున ఒక సంశయము: అందరు తురకలచేతను యిట్టి భాష మాట్లాడించలేదు. బుస్సీదొర రాయబారి హసనాలి అచ్చముగ తెలుగులో మాట్లాడును. ప్రతాపలో సుల్తాను వజీర్లు తురక తెలుగు మాట్లాడుదురు, బొబ్బిలిలో గోలకొండ నైజాము వజీర్లకు మంచితెలుగు; హైదరుజంగుకు మరల తురక తెలుగే. ఇంకొకటి: ఫరాసుదొర బుస్సీ చేత జాతీయమగు తెలుగు పద్యాలతో సహా పాడించినారు; కారణ మేమి?

అసలు బొబ్బిలి స్వచ్ఛమగు విషాదాంత నాటకము. ప్రారంభమునుండియు అట్టి వాతావరణమే; అట్టి కథయందలి ట్రాజెడీ నిర్లక్ష్యపరచి కథకు దూర సంబంధముగల కడపటి యంకమునుచేర్చినారు. మంగళాంత మొనర్చు ప్రయత్నము కథకు నష్టము గలిగించినది.

శాస్త్రులవారి సర్వతోముఖమగు ప్రతిభ, ఒక్కవ్యక్తి యిన్ని విషయములందు యింతటి ఔన్నత్యమును ఎట్లు పొందగలిగినాడా అని మనకు ఆశ్చర్యము గలిగించు చుండును.

విశాఖపట్నం సభలు.

ఆంధ్రుల రాజకీయాది వికాసానికి మూలకందములైన ఆంధ్రసభలు విశాఖపట్టణమున యీ మాసాంతంలో జరుగ నున్నవి. నేటి ప్రధాన సమస్య అయిన జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీ రిపోర్టును సమాలోచనము, ఆధిఆంధ్రులకు గావించిన మహాదురాగత ప్రతిక్రియలు సభలలో ముఖ్యాంశములుగా వుండగలవు. కర్చుబెట్టిన డబ్బుకుగాని, పడిన కష్టానికిగాని అనర్హమైన యీతీర్పు(?) నిపేదికను నిరాకరించి ఆంధ్రులు గౌరవము నిలుపుకొందురని ఆశించెదము. ఉత్కలులు ఎత్తుకొని పోనున్న మన తెనుగు భాగాలను తిరిగి నిలుపుకొనుటకు తీర్మానాలతో తృప్తిపడక గట్టి ప్రయత్నం చేయాల.

ఇవిగాక రాష్ట్రీయ జమీన్‌రైతు సభలుగూడ యీతరుణముననే జరుగ నుండుట క్షుద్బాధాపీడితులు జమీన్‌రైతుల దుస్థితి ఆంధ్రులకు స్ఫురించినదని తెలుపుచున్నది. నాయకుల యీ జమాన్యమున అన్నిప్రాంతాలకు సమానమై, ప్రధానమగు సమస్యల వివరించి సమాలోచించి ప్రభుత్వమువారికి ఎరుకపరచి, రైతుల సంక్షేమానమునకు ప్రోత్సహించవలసి యున్నది.

అన్నిసభలు నిర్విఘ్నముగ ఫలప్రదముగ జరుగునుగాక!

నెల్లూరు మండల హిందీ మహాసభ

7-1-35 తేది ఉదయం 8 గంటలకు కావలిలో జరుగును.

పండిత ఓరుగంటి వెంకటేశ్వర శర్మగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. శ్రీయుత బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు సభను ప్రారంభించెదరు. శ్రీయుత జవకల్లి వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు స్వాగత సంఘాధ్యక్షులుగా వుందురు.

కొరడా దెబ్బలు.

(విమర్శనాయకుడు)

జస్టిసుపార్టీ మొన్నటి ఎలక్షనులలో ఓడిపోవటం మూలాన తిరుగ తాలూకాబోర్డులకు బదులు డివిజన్ బోర్డుల నిర్మించాలని బొబ్బిలి మంత్రివర్గంలో మెదులుతున్నదంటారు. వచ్చే ఎన్నికల్లో సాధ్యమైనంతవరకు డివిజను డివిజన్లనే ఎన్నికల విభాగాల క్రింద ఉంచుతారు కాబట్టి ఆ డివిజను డివిజన్లకు పరిపాలనా బోర్డుల సృష్టిస్తే అందు పార్టీ లేన్పడి "బంధూ, ముక్తి" ఉండే జస్టిసుపార్టీ సంస్థలోకమ్ము. లేకపోతే అంతా కాంగ్రెసే! అందోపార్టీ ఉండదు. ఈకారణం మూలాన డివిజన్ బోర్డుల నిర్మాణం వదంతి గాలికబురు కాకపోవని సందేహించాలసుంది.

* * *

పిల్ల పిల్ల కాంగ్రెసు నాయకుల్లో ఒక అపోహ ఉంది. ఏమంటే! జైలుకు పోయినవారంతా నిజ పరోపకారులని జైలుకు పోయినవాళ్ళే మాత్రమే కౌన్సిళ్ళకు నిలబెట్టాలని తక్కిన వారికి అవకాశం ఇవ్వకూడదని ఉద్దేశాలున్నట్టు వింటున్నాం. ఎలక్షన్ చేరాలట్లాటివిగావు. మనలో చేరతామన్న వాళ్లనంతా చేర్చుకోవడమే గాకుండా దూరంగా ఉండేవాళ్లనుగూడ లాక్కొనే ఉపాయం చెయ్యాలె. ఎవర్ని ఎక్కడ పెడితే గెలుస్తాడో అలాంటివారికే ఎక్కువ అవకాశం ఇవ్వాలె! ఏమంటే వచ్చేఎన్నికల్లో పాతినగలు కుదవబెట్టో, లేక సరాబులకు తెగ బేరకో జమీందారులు పందులు పందులు కుమ్మరించడానికి సిద్ధపడుంటారు. వారికి కావాలసినంత ప్రభుత్వపు ఉంటుంది. కాబట్టి వారితో పోరాడాలంటే అన్నివిధాల చాలినవాళ్ళే రంగంలోకి దింపాలె! కొందరు పల్లెల్లో చేరవాళ్లు పెట్టక పోయి వా కాంగ్రెసు టికెట్లనుకు లాంగుండే వాళ్లుంటారు. అలాంటివారికి కాంగ్రెసువాళ్లు సపోర్టు చెయ్యాలె. లేకపోతే వారిసాయాన్ని మనం పొందలేం. ఎలక్షనంటేనే పెద్దయుద్ధం. ఎన్నోవిధాలయిన తంత్ర మంత్రాల నుపయోగించాలె. కాబట్టి ఇప్పట్నుంచే జిల్లాలలో పలుకుబడిగల పార్టీలవారినంతా సమావేశపరచి అందరిలో ఐకమత్యం కుదిర్చి ఒక్క తాటిమీద నడిపించడానికి సిద్ధపరచుంచాలె. ఇదే కాంగ్రెసోళ్లు చెయ్యాలిసిన పెద్దపని. ఇందులో ఏమాత్రం ఏమారినా మొన్నటి ఎన్నికల్లో జస్టిసు పార్టీవారు బ్రాహ్మణ బాగులలో తలకాయలు పట్టుకున్నట్టు ఆంధ్రరత్నభవనంలో తలకాయలు పట్టుకోవాల సుంటుంది. ఈమాటుగూడ అందరూ "వేమూరు సుబ్రహ్మణ్యమునో" "కోసరాజు రామయ్య చౌదరినో" దొరకతారను కుంటారేమో. అలా అనుకోవద్దు. మొన్నటి కాంగ్రెసు జయం మన నాయకులకు మత్తెక్కిస్తుందేమోనని బాధయం. కాబట్టి ఆంధ్ర నాయకులు పట్టాభి, దేశభక్త, దేశోద్ధారక, అయ్య దేవరలు నిద్రపోకుండా యీ కార్యాలు నిర్వర్తించాలె. వీరందరు ఒక తుగిడీగా జిల్లాల మీదపడి కుటుంబకలహాలనంతా మధ్యవర్తిత్వంద్వారా మాన్పించి ఏకత్వాన్ని కల్పించాలె. లేకుంటే "ఎవరికి వారే యమునాతీరే"

* * *

విశాఖపట్టణములో కోస్తాజిల్లాల కట్టి[illegible] ద్వారా, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాన్ని విశాఖకీవులో స్నానం చేయించినలాగ్వాత ఇదే ప్రధమ ఆంధ్ర రాష్ట్ర సమావేశం, పెలాఖ్యు అన్నివర్గాల వారు 10-0-0 ల దాకా టిక్కెట్లు మూలాన విశాఖలో సమావేశం కాబోతున్నారు. మొన్న విశాఖలో జరిగిన ఆంధ్రసభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర వాదాన్ని అణచిపెట్ట చెయ్యడానికి వచ్చినవారంతా ఒక్కపట్టాభి నోటికి జడిసి కాసోహం అన్నవారే వాటి పెద్దన్నలు. ఆపట్టాభి బాణం పెట్టకపోతుంటే ఆంధ్ర విభజనాందోళన మిన్ను ముట్టించారె. ఆంధ్రోద్యమంలో ఆంధ్ర యువకుల రక్తాన్ని ఉడికించిన ఆంధ్రమాత వీరాలాపాలు ఈ ఆంధ్ర విభజనలో ఉజ్జీవింపజూచారె. ఆంధ్రుల వాక్కుగలవి ఎస్. శ్యామ్యూల్ గారు వంతులు ఆంధ్ర వాదకాల చదివి భావించారు. అందులో పాత్రో, రెడ్డినాయుడు, బొబ్బిలి, స్వర్గీయ నింగాష్ట పెత్తనముక్క కమిటీవారి అప్రువల్ పొందిన వాదకాలు ఆంధ్రరాష్ట్రం కావాలని ఆంధ్రసభల్లో గర్జలు గట్టుకొని ఎగిరి నేడు పరోడు వీధులని మంత్రించి మీద పల్లకవాడు "ఆంధ్ర రాష్ట్రం మాకొద్దుబాబూ" అని అంగలార్చేపాపిష్ఠపిశాచాల చూచి ఆంధ్రులంటే అలుసభావమయింది. లేకుంటే లక్షలాది సంతానం గల ఆంధ్రకుటుంబాన్ని పర్లాకిమిడి తమనిబావ మాటవిని చీల్చాలనే అపోహ ఆ హిందూదేశ మంత్రి కెందుకుగలగాలె. బంగాళా విభజనం నాటి జాతీయోద్యమ రహస్యం ఆనాటి పాత తాటాకుల కట్టలు ఆంధ్రయువకులు తిరగేసి చదివితే "నాదరేదు నాదరేదు ఆంధ్రుల మహోజ్జ్వల చరిత్ర" అన్న కవికుమారుల గీతామృతాన్ని ఆంధ్రమాతృ పదకమలముల సన్నిధిగ్రోలి "అట్టి యావేళ వర్ధించి ఆంధ్రులారా చల్లుడాంధ్ర దేశమున అక్షతలు నేడు" అన్న పులకిత గీతారాగాల నాలాపించి, క్రొత్త పోస్టుమాట్టున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మంత్రాక్షతలచే పునీతమైన సముదోన్నత కాశజనగాపాదమై "తియాగ ఆంధ్రవిభజన గీటును చెడిపించేవరకు నిద్రపోతే నేనాంధ్రుని గాదని" శపథముచేసి కంకణాల ధరించి "అందాక లేదు విశ్రాంతి మనకు కంకణ విసర్జనకిది కాలమగునా" యన్న అపూర్వ సార్థకపదముగుంపు ఆంధ్రులప్రధ ఈవాటితో మంగళగీతాల నాలాపించిస్తే ఈ భారమంతా యువకుల చేయిలోనే వుంది. మన పాత ఆంధ్రోద్యమనాయకులంతా ముసలోళ్లయి పోయ్యారు. అధ్యక్ష పీఠాల నెక్కించిన వారిలో కొందరు పప్పులో కాలేసి పదవులు ఆశలో చెయ్యేస్తే, స్వార్థాకురాల మీద కన్నేశారు. ఇక ఆంధ్రయువకులా! నీవే కోయి ఈరధాన్నిడపి సర్వ ప్రపంచంలో "తెలుగుపలవే" అన్న భావాన్ని కలిగించాలసిన వాడవు.

విశాఖపట్టణ సభలు.

1. తే 29 ది తృతీయ ఆంధ్ర రాష్ట్రీ జమీన్ రైతు మహాసభ
2. తే 29 ది నాల్గవ ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతు మహాసభ
3. తే 30, 31 దులలో ఆంధ్రమహాసభ
4. తే 29 30 దులలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహిళాసభ
5. తే 30 ది ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ రాజకీయ మహాసభ

30-12-34 తేది మొదలు 10-1-35 తేది వరకు స్వదేశీ వస్తు ప్రదర్శనము పురమందిరమున జరుగును.

జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పు

[illegible] జిల్లా జడ్జి గారి [illegible] గారు [illegible] 27 తేది [illegible] జిల్లా జడ్జిగారిచే తోసివేయబడి, [illegible] మూలాల పడలేదు [illegible].

నాల్గవ నెల్లూరుజిల్లా జమీన్ రైతు మహాసభ

6—1—1935 తేది ఉదయం 9 గంటలకు వెంకటగిరిలో సమావేశమగును.

అన్ని తాలూకాలనుండి రైతులు విచ్చేయుదురు. 10000 మంది కి పైగా ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి.

రైతు లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కాసరం చెంచిరెడ్డి,
ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

జూపల్లి రామకృష్ణరావు,
కార్యదర్శి.

కాళహస్తి దేవాలయ దుస్థితి.

దేవస్థాన మేనేజరు గారికి వరి మూర్తిరావు గారే గారే, మద్రాసు రాజధాని ప్రధానమంత్రి గారు, శాసనసభా సహాయ కార్యదర్శి గారు, శాసనసభ్యులగు వెంకటగిరివారు సమీప బంధువులగుటచే, అధికార స్థాన సహాయ బలిమిచే నిరంకుశ పరిపాలన గావించుచు, నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు సకాలమునకు జరిపించుటలేదు.

ప్రతి సంవత్సరము సుమారు దురుపది వేల రూపాయలకు ఆయకట్టు లెక్కవత్రం బోర్డువారికి సమర్పించడమే, బోర్డువారు కంట్రీబ్యూషన్ కొరకు ఢీమేందు పంపడం ఆచారంగా ఏర్పడినదిగాని దేవాలయములోని లోపములు విచారించు దిక్కులేక ఏర్పడినది. దేవునికి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలులేక, బోర్డువారికి కంట్రీబ్యూషన్ కట్టక, గవర్నమెంటుకు పేష్కస్తీ కట్టక, గ్రామములు జప్తు చేయించుచుండె గ్రామముల మీద వచ్చు వరుమానం ఏమయ్యెనో తెలియుచున్నదో తెలిసినది గాదు.

స్వామి అమ్మవార్ల రథములు[illegible] జేకు సామాను తెప్పించియుంచితే నానాటికి లోభించుచున్నది. డిక్రీలు కాలక్షేపం నలిగే నాటికి అమలు జరుపుటకును, రాని బాకీలు వసూలు చేయుటకు డబ్బులేక తిక్కు కష్టాపు అంటించి కోర్టులలో దావాలు చేయుట ఏర్పడినది. [illegible] ముక్కలు కట్టినప్పుడు ఉత్తరులకు ట్రాన్సుఫరు చేయు ప్రయత్నములు మొదలైనవి. మేనేజరు గారు గ్రామములలో మకాములు, వేటలు[illegible] ములు మిక్కుటమైన దానికి తోడు స్వయముగా [illegible] కలెక్టరులకు [illegible] చేయబడుచున్నవి. ఎంజో మెంటు అధికారులు వచ్చి [illegible] మేనేజరుగారికి [illegible] తృప్తి కలిగించినారు.

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో [illegible]

[illegible]

శ్రీ రంగాగారి ప్రచారము.

(లోకసంచారి)

ఆచార్య రంగాగారు 12 వ తేది కర్నూలు మండలాన్ని ప్రవేశించినారు. మార్కాపురం, కంభం, గిద్దలూరు మొదలగు గ్రామములలో రైతు ప్రబోధం గురించి యుపన్యాసాలిచ్చినారు. రంగాగారి వెంట ఆ. హరిసర్వోత్తమ రావుగారున్ను, స్వామి నారాయణానందగారున్ను ముఖ్యంగా తిరుగుతూ వుండిరి పెద్దలు. మార్కాపురంలో వకీలు విశ్వనాథరావుగారును, కంభంలో తిరుపతిరెడ్డిగారున్ను, గిద్దలూరులో రంగారెడ్డిగారున్ను ఈ అతిథులను బాగా సత్కరించినారు.

14 తేదీన ఉదయానికే నంద్యాల ప్రవేశించినారు రంగాగారు. యువకోత్సాహులగు యలమంచి యల్లయ్యగారు టీ పార్టీ యూనియన్ తో సత్కారం చేసినారు. ముఖ్యముగా పెద్దలగు ఓబుల్ రెడ్డి సుబ్రహ్మణ్యంగారి ఆహ్వానముతో తేప్పసంగా వచ్చిరి. రామకృష్ణ వ్యాయామశాలలకు దయచేసినారు. ముఖ్యులందరు కలిసి ఫోటో తీసుకున్నారు. రంగాగారి సేవను గురించి హరిసర్వోత్తమ రావుగారు చక్కగా చెప్పినారు. నంద్యాల వంటి మహూరము లోని [illegible] ముఖోప్రకాశితముగా ఊరికి దూరంగా [illegible] వుంటే ఆపా ఎంత పోయినా వున్నదని చెప్పినది నారు రంగాగారు.

రంగాగారు [illegible]

[illegible]

(లోకసంచారి)

[illegible]

రాయలసీమలో కఱవు

నాయకుల సంచారము

ఆచార్య రంగా, అనంతశయనం అయ్యంగారు, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగార్లు తే 24 ది ప్రుదయం కొనగల సూరూరు, తాడిపత్రి తాలూకా, దగ్గర ప్రభుత్వమువారిచే యేర్పరుపబడిన కరవు పనుల స్థలమును చూచివచ్చిరి. వీరు వెంటనే తగిన కరవునివారణ పద్ధతిని యేర్పరుపవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నారు. దానికి తగిన యేర్పాటులను అరయుచున్నారు.

ఆచార్య రంగా, హరిసర్వోత్తమరావు, అనంతశయనం, ఓబులరెడ్డి, కిల్లారి సుబ్బారావు ప్రభృతులు ముచ్చుకోటు గ్రామంచేరి, 24 తేది మధ్యాహ్నము రైతు ఉద్యమమునుగూర్చి ప్రసంగించిరి. మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు కాంగ్రెసువారికే ప్రజలు ఓటు నివ్వవలసినదని ఉద్బోధించిరి.

అనంతపురంలో రాత్రి 7 గం॥ ఇన్స్టిట్యూటు గ్రౌండ్సు దగ్గర పెద్దసభ జరిగెను. అనంతశయనం, హరిసర్వోత్తమరావు, రంగాగార్లు జనసామాన్యము నకును జాయింటు పార్లమెంటరీ రిపోర్టునకు గల పరిబంధమును వివరించుచు, నూతన సంస్కరణములు ప్రజాసముదాయమున కరిష్టదాయకమని జా॥ పా॥ రిపోర్టును త్రృణీకరించిరి.

తే 25 ది ఆచార్య రంగా, హరిసర్వోత్తమరావు, పి. యస్. వాసుదేవరావు, యం. డి., కె. ఓబుళరెడ్డిగార్లు ధర్మవరం గ్రామం సమీపమున, నాగసముద్రము గ్రామం దగ్గర యేర్పరుపబడిన కఱవుపనులను దర్శింపబోయిరి. ధర్మవరములో రైతు ఉద్యమమును గూర్చి ప్రసంగించెదరని తెలియుచున్నది.

ఈనాయకులందరు క్షామదేవత భయంకర స్వరూపమును జూచి కటకట పడుచున్నారు. త్వరలో వీరు రాయలసీమ కఱవునుగూర్చి జాయింటు ప్రకటనను వెల్లడించెదరు.

డాక్టరు
యం. కె. కోరాగారి
దంత చికిత్సాలయము,
ట్రంకు రోడ్డు, నెల్లూరు.

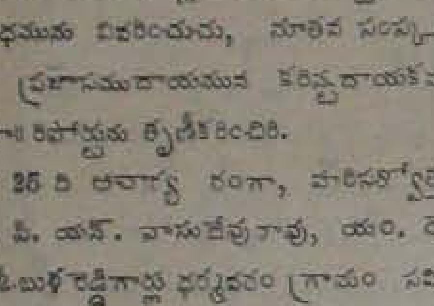

ఆహారమును బాగుగా నములుడు! జీర్ణశక్తిని పెంపొందించు కొనుడు! ఆరోగ్యమును పొందుడు! చెడిన, వూడిన దంతములను పూర్తిగాగాని, విడివిడిగా ఒక్కొక్కటిగాగాని కట్టించుకొని, సౌందర్యమును పొందుడు. యువకులుగ నుండు!

సౌందర్యమే సౌఖ్యము.

దంతములసెట్టు గ్యారంటీ ఉపయోగము.

దంతములకు, చిగుళ్లకు సంబంధించిన అన్ని వ్యాధులలో మావలనే సరియైన చికిత్స పొందుడు. ఛార్జీలు సులభము. అందరకు అందుబాటుగా నుండును.

లకోటా ప్రశ్నలు:- జీర్ల కథలు

లోని 5 ప్రశ్నలకు ఫలితములు తెలియజేయుచే వ్రాసి పంపుటకు రు. 1-5-0. సంబర నెలిరం వెలలుపాటి రు. 1-8-0.

శ్రీ భార్గవి జ్యోతిషాలయము, కాకినాడ.

రైతు నివేదనము.

(వారవల్లి రామిరెడ్డిగారు)

యీపద్యములు తే 10-12-34 ది కోవూరులో జరిగిన నెల్లూరుజిల్లా రైతు మహాసభలో చదువబడినవి.

శ్రీవెలయు చరాచరముల సృష్టిజేసి
పెంచిపోషించి మదివినోదించుచుట్టి
ప్రకృతిపురుషుడు పరమాత్మ ప్రథమమైన
రైతుజన మహాసభను సంరక్షచేయు॥
కాలాన వర్షాలు కలుగకుండుటచేత
సుకుమైన పైరుల శోకమొకట
అన్నిరీతులక్రుంగి అలవటించెడునీకు
తుదిలేని పన్నుల దుఃఖమొకట
ఆర్థిక దుస్థితి నల్లాడునీకు సం
పన్నులచే ఋణ బాధలొకట
అన్నియును చుట్టుముట్టి నిన్నకట నేడు
పీల్చి పిప్పిచేయుచునుండ వివశుడవయి
చేతమెల్లను క్రుంగగా రైతుబిడ్డ
దిక్కులరయుచు నిటు నెట్టి దినములయ్య॥
ఇంతటి కష్టముల్ బారసి యీగతి నిన్గలిబించుచున్న నా
వంతయు లక్ష్యపెట్టక సదాకృషిజేసి దరిద్రభారముల్
పంతముతోడ ఢీకొనుచు బాధలజెందుచు నెన్నినాళ్లు యీ
వంతున జీవితంబు గడపందగునక్కట యొక్కనైన నీ
వింతపథంబుమాని కనువేగమె మేల్కొనుము రైతు సోదరా॥
అన్నా రైతుకుమార మేల్కొనుము నీ యాశాలతల్ నేటికే
సున్నాలయ్యెనటంచు దల్పకుము నీ శోకంబులు బాయగా
తెన్నేలేదను కోకుమయ్య నీమదినిదేదీక్షల్ సదా రైతు సం
ఘోన్నత్యంబున కీవు పాటుబడినన్ ఆనందమే యబ్బెడిన్॥
అప్పుడప్పుడు రైతులందరు గుమిగూడి
తమ కష్టనష్టాల దలపవలయు
దలచియు సభలలో దమయభిప్రాయాలు
ఏకమత్యంబున నలరవలయు
రైతుల కష్టాల రాజుల కెరిగింప
మనలోని పెద్దల బనుపవలయు
ప్రభువులు మన్ననల్ పాలింపకుండిన
విసుగుతో మనపని వీడకప్పు
తీవ్రకృషిసల్పి రేని యుత్తీర్ణులగుచు
దేశసౌభాగ్య సుఖదప్రదీప్తులగుచు
విపుల భాగ్యోన్నతిం జెంది విమలయశము
బొంది పెంపొందుడీ రైతు పుత్రులార॥

ప్రభుత్వము-పండితుల వేతనములు.

"యీసర్ధి పండితుల జీతములుగురించి గవర్నమెంటువారు చేసిన నియమమును దృఢముగ నిరోధించుచున్నది. మరియు, పండితులకును వేతనము ఇతర ఉపాధ్యాయులతోపాటు నియమింపబడుటయే న్యాయ్యమని, అట్లుచేయుటకు గవర్నమెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నది" అని నిక్రమ సింహపురి సాహిత్యసమితివారు తీర్మానించిరి.

ఒకనికి 58 మంది భార్యలు

[illegible] సాధారణముగ ఒకనికి ఒక భార్యయే వున్న యిద్దరు [illegible] 58 మంది స్త్రీలను వివాహమాడినాడు. [illegible] 102 సంతానము. [illegible] సంవత్సరముల వయసుకు తెలుపబడినది.

ఏరోప్లేనులో ఏనుగ యెగురుట.

ఇంత వరకును వాయు విమానములలో జంతువులు కొనిపోబడియుండలేదు. ఇప్పుడది కూడ జరిగియున్నయది. న్యూయార్కు పెటులులోయీ నగరములోని జంతుప్రదర్శన శాలలో వాయువిమానము ద్వారా ఒక యేనుగ తీసికొనిపోబడినది. [illegible] ఏనుగుపిల్ల [illegible] విమాన ప్రదేశములో [illegible].

* * *

[illegible] గుడ్లను పొదుగుట.

[illegible] ఇప్పుడది [illegible] గుడ్లను [illegible] కనిపెట్టియున్నారు. [illegible]

కావలి తాలూకా రైతు మహా జనసభ.

8-1-35 తేదిన కావలిలో చిత్తరంజన హాలులో జరుగును.

కావలి తాలూకా రైతు మహాసభ 8-1-35 తేదిన కావలిలో చిత్తరంజన హాలులో జరుగును. వెంకటగిరి జమీన్ రైతు నాయకులు శ్రీయుత కటికనేని వెంకటరమణారావుగారధ్యక్షత వహించెదరు. అల్లూరు వాస్తవ్యులు శ్రీయుత నాకలపాటి వెంకటపతిరెడ్డిగారు సభా ప్రారంభకులు.

రైతులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

గొట్టిపాటి సుబ్బానాయుడు
ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.
కనమర్ల సుబ్రామయ్య
నాగసూరు వీరరాఘవయ్య
కార్యదర్శులు.

బంగారు ఎగుమతి.

తే 26 దితో అంత్యమగు గురువారమున బొంబాయినుండి యిరోపా అమెరికా ఖండములకు రూ 1688958 విలువగల బంగారము ఎగుమతి చేయబడినది.

ఇంగ్లాండు బంగారు పరిమాణమును వదలిన నాటినుండి బొంబాయిరేవులో ఎగుమతి చేయబడిన బంగారు మొత్తపు విలువ రూ 2120590188 అగుచున్నది.

ఢిల్లీయందు నూతన భారత శాసనసభాధ్యక్షుని ఎన్నిక 1935 సం॥ జనవరి 24 తారీఖున జరుగును.

కలరా

భీతినొందకుడు! భీతినొందకుడు!!

మాయొక్క "విషూచీ విధ్వంసినీ, కర్పూరసారము" అను నీ రెండు ఔషధములను కలరా తగిలిన వెంటనే వాడినచో ఒకటి రెండు మోతాదులలోనే వాంతి భేదులను నిలిపి ప్రాణాపాయమునుండి కాపాడును.

ప్రాణరక్షణకై ప్రతి యింటియందొక సెట్టు నుంచుడు.

నేత్ర రోగములకై మీరు భయపడనేల?

విశ్వనాథం సుబ్బరామ వైద్యగారిచే కంటి కలకలు, పొరలు, పువ్వులు, దురదలు, దుర్మాంసములు, రేచీకటి, మొదలగు కంటి వ్యాధులను, అంజన, తర్పణ, ఆశ్చ్యోతన, లేపన, నస్య, శిరోవస్తి, క్షారపాది, చికిత్సా విధానములచే త్వరగా కుదుర్చగలను.

ప్రతి దినము 8 గంటలకు ప్రాంచి వైద్యశాలవద్ద వైద్యగారి సలహా పొందుడు.

విశ్వనాథం సుబ్బరామయ్యగారి నిరీక్షణక్రింద శాస్త్రీయముగా తయారైన ఆయుర్వేద ఔషధములు సరసమైన వెలలకు మావద్ద లభించును.

వంటు ఔషధములు	[illegible]
కస్తూరి ఔషధములు	లేహ్యములు
ఆసవారిష్టములు	భస్మములు
[illegible]	తైలములు

విశ్వనాథ ఆయుర్వేద వైద్యశాల

హెడ్డాఫీసు [illegible] బ్రాంచి ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

పన్వేయు ఫారెస్టు పంచాయతీ పాలనలో అత్యాచారములు.

—:—

ఒక మహాత్యాగ్య వర్ణనము.

ఉన్నేట్టిపాడు ఫారెస్టు పంచాయతీవారి పరిపాలనను గురించి యీ పత్రికయందు "గ్రామస్థుడు" వ్రాసిన విషయములు [illegible] కూడా [illegible] యుండును.

పంచాయతీబోర్డు పరిపాలనలోని ఫారెస్టు పంచాయతీ పరిపాలనను గురించి వచ్చే వ్రాసి యుండిన కొలందిటేనీ, రీతిరైతులకు తెలియునట్లు నీ పరిపాలనను వదలుటకు చింతించియును. ముఖ్యము లగు విషయము లెన్నియో యుండగా మా గ్రామ స్థుడు వ్రాయుటకు పోవుట విచారకరము.

చిన్న జమీందారుల నిరంకుశము.

యీ గ్రామమునకుండు ఫారెస్టు పరిపాలన కొరకు పంచాయతీ కలదు. గ్రామము నకు ఖ మెంబరు మరియు కరణము మొదలగువారు అధి కారములు కలవారు యున్నట్టి జమీందారుల దాని వశపరచుకొని యున్నారు. ఇంతకు ముందు జరిగిన యెన్నికల విషయములే యీ గ్రామస్థు లెక్కలేని తెలియవు. గ్రామమందు ప్రకటనలుగూడ పంచదేవి కావు. గ్రామమున ప్రకటించిన, యెంతవరకో ప్రజలైనను, కొన్ని యిబ్బందులు కలుగునని కాబోలు, కట్టె వేలములు సైతము యీ గ్రామస్థులకు తెలియకనే తెలియకనే జరుగుచుండెను.

పేరుకు మాత్రం ఎలెక్షను.

ఇటీవల కొంతకాలము క్రింద పోల పెరుగు కట్టడి పంచాయతీని యేర్పరచిరి. పేరునకు యెలెక్షను చేశారు, నిజమునకు మా జమీందారుల నామినేషనులే అన్న అతిశయోక్తి కానేరదు.

ఇప్పుడు ఫారెస్టు సుమారు 1450 యకరములు కలదు. ఇందు కొంత ప్రదేశములో కట్టెలకై పశువులను తోలరాదని ప్రదేశం సుమారు 400 యకరములు వున్నవి.

1-4-0 వసూలు 0-12-0 లకు రశీదు.

ఫారెస్టున మేతకు తోలిన పశువులకు పుల్ల వరి యకరం 1-కి రు 0-4-0 లు గవర్న మెంటు వారు యివ్వవలసియున్నది. మే పరాదని ప్రదే శంలో పశు కలిపి యివ్వవలసి వచ్చినను రు 350 మాత్రం గవర్న మెంటువారికి యివ్వవలసియు న్నది. అందుకై మేతకు సుమారు 500 పశు వులను తోలెదరు. అట్టివా ప్రతి పశువు నకు రు 0-12-0 లకు తక్కువ వసూలు చేయవల సియుండగా మా పంచాయతీవారు పశువునకు రు 1-4-0 లను వసూలుచేయుచూ రు 0-12-0 లకు మాత్రము రశీదు లిచ్చుచున్నారు. ఇట్టి పరి పాలనను మరెచ్చటనైనను అలకించి యుందుమా! నిరంకుశ పరిపాలనలోనుండు ఏ జమీందారు గ్రామమందు వచ్చే యిట్టివి జరుగుచుండవు. గ్రామము గవర్న మెంటు సైతము, అ విషయ మై పోయినను కొందరైనను స్వతంత్రులగు ప్రజ లుండియు యీ గ్రామ దురవస్థ యిట్టిదని చెప్ప వలసినారు. చెప్పకొనుటకు సైతము తావులేదు. కంచెయే చేను మేసిన కాయువా రెవ్వరుందురు.

మాటకు జవాబులేదు.

ఈ విషయములు గురించి ప్రశ్నించుటకు సైతము అవకాశములేని రైతులు నోరుమూసుకొనిరి. అడిగినవారలు అగ్ని పరీక్షకు లోనగుదురు. అందుకును పెద్దపెద్ద అడిగిన చెప్పలేపిన అవసర మేలేదని జవాబు. ఇప్పటికే అడిగిన కొందరిపైన మేపరాదని ప్రదేశములోనికి పశువులు పోయి నవని కేసులు పెట్టుటకు సంభారములు సిద్ధపరచు చున్నట్లు వినుచున్నాము.

పశువులు మరిదేనిలో నీరు త్రాగరాదు.

యీ గ్రామమున జరుగు పైప్రకృత్యములు నేను జమీందారుని గ్రామమున సైతము జరుగు చుండవు. గ్రామ కమిటీవారికి, వి. వెంకయ్య, వి. వారి మరికెవరి, చెరువు, బాలవల కట్టలకైనను గవర్న మెంటువారి పోరంబోకు వని నైనను పశువులు పోవుటకు వసతిలేకుండా, గ్రామ మూడు కొనియుండు మరికెవరికి నీళ్లకైనను పోవుటకు దారిలేదే. గవర్న మెంటు వారివల్లనే కాక యీ భూములని గ్రామ పాకస్థ్యమునకు వదలబడిన ప్రదేశములకు సైతము పోవుటకు వసతిలేదు. వన్నే యగ్రామ పరిస్థితి యుండినట్టి ఎర్రచెరువు, మరికెవరికట్టు పరిసరములు మొదలగునవి పాగలలో నున్నవను కాలిబాటకు సైతము వసతులులేక తావ లా చేయబడినవి కదా.

సంఘీభావావశ్యకత.

మనస్థితి నొకమారు పరికించిచూడుడు. ఐక మత్యములేక మనము విడిగనుండుటవల్ల కలుగు ఫలితముల తెలుసుకొనుడు. చెప్పకట్టిల్ల చరువు కొనియు మాభూములలోనే ఓట్లు యిచ్చినందులకు ఫలితముల తిలకించుడు. వారికొరకై మన ప్రాణ ములొడ్డి యొనర్చిన యుద్ధములకు ప్రతిఫలముల మాడుకొనుడు. ఈ సమయ్యమేగదా మనలో కొందరు బీలువారే పెనుబల్లి పెల్లి వారియందు లాగ్గడిరి. అవియులకివియేనా ప్రతిఫలములు. కాన నో సోదరులారా,

నిద్రనుండి మేల్కొనుడు. అందరును యేకమై యుండేలములు పెరుగుటకు సంఘీభూతులై, సం ఘమునేనిది యొకటియు చేయుటయు చేయజాలరు. సంఘమునకు కలుగుశక్తి మరిదేనికిని యుండ బోదు. సంఘీభావమునగాని కార్యములు చక్క బడవు.

కాన వెంటనే సంఘమును స్థాపించి కష్ట ముల తొలగింప ప్రయత్నించుడు.

సర్వవ్యాపకుడగు భగవంతుడు మనకట్టి సాధ నముల నొసంగుగాక.

గ్రామస్థుడు.

—

సన్వేపల్లిఫిర్కా రైతాంగముల మహాసభ.

(నెల్లూరుజిల్లా)

—

తే 15-12-34 ది ఆదివారం, మధ్యాహ్నం 1 ఘంటలకు శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య గారి అధ్యక్షత క్రింద సన్వేపల్లిఫిర్కా రైతాం గుల మహాసభ జరిగెను. సుమారు 500 మైనా రైతులు గ్రామములు రైతాంగములు వచ్చియుండెను. కోవూరు గ్రామ రైతులు, నెల్లూరునుండి కొందరు కార్యకర్తలు ప్రముఖులు వచ్చిరి.

సన్వేపల్లి ఫిర్కా రైతాంగాది పరిస్థితి స్థాపి పబడి కార్యనిర్వాహకవర్గము ఎన్నుకోబడినది. ఒక సభ్యునకు 0-6-0 చెల్లించు ప్రతిరైతాంగ సభ్యులుగా నుండును.

గ్రామములవారలు, పన్నులు ఉద్యోగులు, శిస్తువల్ల నిర్బంధముగా చేయించుకొన్న కట్టె పనులను వెంటనే నిలుపుదల చేయించవలెనని గాను, సన్వేపల్లి పొలములలో యిబ్బందులకు తెలుసు అ శ్రీహరికోనతను, తదితర ప్రస్తుతము నిర్బం ధముగా నెల్లూరు బెస్తలు పన్నులు చేయుటు అక్రమమని తీర్మానించిరి.

—

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బోనస్ సంవత్సరము 1934.

నేషనల్ యిండియన్ బాకీ క్లెయిములను త్వరగా పరిష్కరించుట దాని తాత్పర్యము.

మద్రాసు గవర్న మెంటు యిరువుడు శీఘ్ర విద్యాధికారి (డాక్టర్ సుబ్బరామన్, ఎం.ఎల్.సి.) గారిది వ్రాయుచున్నారో వ్రాయుదురు.

"నా కుమారునికి 21 సంవత్సరముల లోయున్న వయస్సుకి భీమా మొత్తము నిచ్చు పరతుతో ఒక పాలసీ తీసుకొంటిని. ది నేషనల్ ఇండియన్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీవారు పరవు క్లెయిము అతిశీఘ్రముగా చెల్లి చిరి. కంపెనీ చాల సుస్థిరముగా నున్నదని తృప్తిపరచుటకు చాల సంతోషముగా నున్నది. ఇండియన్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీకి సర్వవిధ ముల భారతీయుల ప్రజల ప్రోత్సాహ మొసంగవలెను. మార్టిన్ అండ్ కంపెనీవారు, యీ కంపెనీకి మేనేజింగు ఏజంట్లుగా నుండు టయే కంపెనీ సుస్థిరముగా నున్నదనుటకు ప్రబల నిదర్శనము. ఎందు వల్లనగా, సర్ రాజేంద్రనాథ ముఖర్జీగారు, భారత వర్తక ప్రముఖు లలో అగ్రగణ్యులు. పెట్టుబడి దారులకు వీరి తోడ్పాటు నిస్సంశే హముగా ప్రాపుగా నుండగలదు.

(సం) పి. సుబ్బరాయన్, జమీందార్ ఆఫ్ కుమారమంగలం

సరసమైన షరతులపై ప్రాతినిధ్యములేని తావులందు ఆర్గనైజర్లు, ఏజంట్లు కావలెను.

వివరములకు: —

మల్లవరపు రామారావు,
ఆర్గనైజింగు యిన్ స్పెక్టరు,
ఉత్తరకోట అగ్రహారం, నెల్లూరు.

టి. వి. రాఘవయ్య,
స్వదేశీ సంస్థలతో కూడిన మద్రాసు రాష్ట్రమునకు కార్యదర్శి,
పో. బా. 150., మద్రాసు.

సనాతన ఆయుర్వేద ఫార్మసి, నాయుడుపేట.

(1) గనేరియా మిక్చర్: —[illegible] దినములలో గ్యారంటీగా కుదుర్చును. సీసా 1—0—0

(2) జ్వర కేసరి: —అన్ని విధములైన జ్వరములను శమ్యకముగా పోగొట్టును ,, 1—12—6

(3) గృహసంజీవిని: —వైవూరాకు, లోపలి వ్యుత్కోసములకు [illegible] వాడ వచ్చును. అనేకవ్యాధుల నివారణము. ,, 0—10—0

(4) నైట్ పిల్స్: —సుఖవిరోచనకారి. మలబద్ధకమును పోగొట్టును. ,, 0—2—6

(5) గోరోచన మాత్రలు: —బిడ్డలకువచ్చు అన్నిజబ్బులకు వాడ [illegible] దగినవి ప్యాకెటు ,, 0—2—6

పోస్టేజి ప్రత్యేకము: —వాడవలసిన విధానము మందుతో పంపబడును. ఏజంట్లు కావలెను. మంచికమీషన్ యివ్వబడును.

ఆర్. ముద్దుకృష్ణయ్య, ఆయుర్వేద డాక్టరు,
నాయుడుపేట, నెల్లూరు జిల్లా.

డాక్టరు యం. రామయ్యగారి శ్వాసముఖ సంజీవి.

దగ్గు (ఆస్త్మా), ఆయాసము (దమ్ము), [illegible] వ్యాధులు, [illegible] అంగములుగాని, ఉదర [illegible], [illegible] ఆరోగ్య [illegible] వివిధ [illegible] కఫ [illegible] ప్రయోగము [illegible] 4 వారములలో [illegible] చేయవచ్చును.

గ్రా హీ క. గాలిలంపు, పాలపత్రము, [illegible] దినముగా [illegible] వచ్చినటువంటిదిగాదు.

క్రయము: — 1 వారం కోర్సుకు రూ 6—4—0
4 వారముల ,, ,, 12—0—0

వలయువారు: — డాక్టరు యం. కృష్ణయ్య,
[illegible] ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
[illegible]పేట, నెల్లూరు.

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా

ఇండస్ట్రియల్ అండ్ జనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

8, తంబుచెట్టువీధి, మదరాసు.

1933 అభివృద్ధి దశ.

నూతన వ్యాపారము	రూ 17	లక్షలు.
చెల్లించిన క్లెయిములు	,, 2	లక్షలు.
సంవత్సరాదాయము	,, 2¼	లక్షలు.

" కంపెనీ నిర్వహణ చాకచక్యమునకు కంపెనీ వారిని ప్రశంసించక తప్పదు. ప్రస్తుతపు పాలసీదారులు రాబోవు పాలసీదారులు కంపెనీ పరిస్థితులకు గర్వించవలసిన అవకాశము కలదు "

అని అక్చ్యుయరీ శ్రీ. బి. మాధవగారు ప్రశంసించియున్నారు.

ధారాళమైన కమీషను వేతనముపై పనిచేయగల ఏజంట్లు కావలెను.

యమ్. యస్. ఆర్. ఎ. గుప్త,

మేనేజింగు ఏజంటు.

ఆంధ్రదేశ రైతాంగ విద్యాలయము-నిడుబ్రోలు

1935 ఏప్రెలు, మేనెలలకు స్థాపింపబడును.

క్రిందటి సంవత్సరం గుంటూరు జిల్లాలోని నిడుబ్రోలు గ్రామమందలి శ్రీ రామానీడు విద్యాలయమందు ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతాంగ విద్యాలయము ఏప్రెలు మే మాసములందు నడుపబడినది ఆంధ్ర మహాజనులకు తెలిసియే యున్నది. తిరిగి 1935 సంవత్సరం ఏప్రెలు మే మాసములందే శ్రీ. జి. లక్ష్మీనారాయణ, ఎం. ఏ., బి.ఎల్. గారి అధ్వర్యము క్రింద నడుపబడుననియు, ఆ విద్యాలయ నిర్వహణమందు నిరుటివలెనే ఆంధ్ర జాతీయవాదులలోని పండితోత్తము లందరు సహకారము చేసెదరని మనవి చేయుచున్నాను. నేను యిదివరకు వలెనే, విద్యాలయమందే ఆ రెండు నెలల కాలముండి అనుదినము నాకు సంబంధించిన సమస్యల గురించి విద్యార్థుల కుపన్యాసముల నొసంగుచుందును.

ఆ విద్యాలయమందు ముఖ్యముగా ఆర్థిక, రాజకీయ విషయములు, రైతాంగమునకు సంబంధించినంత వరకు చర్చింపబడును. రైతు యుద్యమతత్వము వివరింపబడును. విశ్వవిద్యాలయములకు పోజాలని రైతాంగయువజనులకు వయోజన విద్య ప్రధానము. ఉన్నత విద్యార్జనా సదుపాయముల గావించుటయు, రైతు యుద్యమ ప్రచారకుల తయారు చేయుటయు మా ముఖ్యోద్దేశము. కనుక విద్యాలయమునకు రాదలచువారు నా తమ్ములు లక్ష్మీనారాయణగారికి వ్రాయ ప్రార్థితులు.

గో. రంగనాయకులు.

న్యాయాధికారులకు దండన.

న్యాయాధికారులు నేరస్తులకు అనేకవిధములగు దండనలు విధించెదరు, కాని చీనాలో న్యాయాధికారులకే దండనమున్నదని అధ్యక్షుడు చేంగ్ కేషేక్ ప్రకటించియున్నారు. కమ్యూనిస్టులతో పాటు ఆవార్త వినినంతనే న్యాయమూర్తులు పారిపోవుచున్నారనియు, అటుల పారిపోవు న్యాయమూర్తి యింకముందు కాలుణముగ దండింపబడుదురనియు చీనాప్రెసిడెంటు చేంగ్ కేషేక్ ప్రకటించినారు.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

ప్రస్తుత కాలములో అలసటచే ఆరోగ్యము చెడి, కుశించి, పటుత్వముతప్పి, నరముల దుర్బలత్వముచేజిక్కి, శిరోభారము, పిత్తవికారముచే బాధపడుచున్నారు. ఈవ్యాధులు శరీరమునందు నాటుకొనకముందుగనే వాటినిపారద్రోలవలెను. దీనికి జీవామృతమొక్కటే శరణ్యము. అది అతిత్వరితముగ రక్తమును వృద్ధిచేసి, నరములను బలపరచి, నష్టమయిన జవసత్వములనియు కలుగజేసి, నూతనశక్తి, ఉల్లాసము కల్గించి, సంపూర్ణారోగ్యవంతులుగ చేయును.

ప్రతిషాపులో దొరకును:— పెద్దసీసా రు 3–4–0.
చిన్నసీసా రు 1–12–0.

తయారు చేయువారు:— ఆయుర్వేదాశ్రమము

పోస్టుబాక్సు నెం 287, మద్రాసు

యుద్ధమా? లేక వేట హడావిడా? లేక—

తన లేడిని తూర్పుభాగము దండయించుకొనుముచే కంటుపాడుగులలోకి మహారాజా కెంద దమ్మానులు, వారి సహోదరునితోను తక్కిన భృత్యవర్గములతోను అల్లాపువారు గారినిమును మకాం చేశారు. ఏమిటయా యీ హడావుడంటే! హైవారు దత్తానుకథకంచన ముట్టడించుటకై వచ్చి మూడునెలలు యున్నటులే మకాం చేస్తారని చెప్పిరి. అంతట పరవవాద్రేంద్రరు ఒకరు చెవులు ఒకరు కొరుకుకొని పుకల పాధనములతో సమరమునకు హాగిపోయినారు. బిడ్డలను మృగములచే నిండీకృతమై చూపరులకు ఆనందము కలుగజేయుచున్న కల్లిస్థాన యీ దత్తానుకథనము శూన్యముగావింపబడువారుగాని హైదీకృతము కలనలో లేక కల్లిజేసుకొన్న ఘణ్యముపలనలో గాని మృగములు కంటబడవయ్యెను.

మిక్కిలి కూరత్వము చూపలేదు రెండవ రాజకుమారులు ఏకాంతముగాని, వండనిగాని, లేదలేర తామ్యముగాని సంహరించవ కారణముగ లోకప్రాక్కిన తాగ్రిమతలెతలి యిప్పటికన్న అల్లాపువారు మకాం చేయగూడదనియు, లింగ సముద్రపు రైతులు అనుసరించుచు పందులు పారిపోయినవనియు వారికైతేమాయ నష్టపు తనని తేదీ, నిశ్చయించినట్లు చేయవలయునని అధికార్లకు ఉత్తరువుచేసి తెల్పిన పావురెవ మాల పట్టణము నకు తీసుకొనిపోవు దారిలో కాయలేని యీమన తెల్పిపోయిరి.

చీర్ల బాలనుమనాథం.

కారికాడు రైతులగోల.

మాగ్రామమునకు 60 పుట్లు ధాన్యకుట్టాక్రింద చెల్లించుచున్నాము. యీడోలు మొత్తము అగ్రపంట పండినా పూర్తిమొత్తము చెల్లించవలసిన బాధ్యత మాయందున్నది. ఈగ్రామము చెర్వు ఆధారము క్రింద పట్టములో చేర్చబడియుండిన్నీ చెర్వుఆధారమువల్లఎంతమాత్రము ఫలించుచుండలో ఎవ్వరైనా పుద్యోగులనే విచారిస్తే తెలుస్తుంది- అపుత్రస్యగతిర్నాస్తియన్నట్టు. యీగ్రామము చెర్వుచుట్టుకొలత 3 మైళ్లున్నా నాలోతు చెర్వునిండినప్పుడు ముప్పాతిక గజంలో కింద భాగముకూడా యుండదు. యిందుకుతోడుగా యీగ్రామము వెంబడి నేల కాడు చెర్వుకూడా ఆధారపడియున్నది. యీచెర్వు రిపేరును గురించి 10 సంవత్సరములుగా యెన్ని మాగోడు అర్జీలు శ్రీ రాజాగారికి దివాన్ గారికి రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టరు తహసీలుదారుగార్లకు లెక్కలేనన్ని అర్జీలు పెట్టుకొని చెర్వురిపేరుచేయించుతారనే ఆశతో వెంకటగిరి కుమారరాజా గారు ప్రథమం 1926 సంవత్సరం యెలక్షన్ మొదలు 1934 సంవత్సరం నవంబరు నెల 10 వ తారీఖు జరిగిన అసెంబ్లీ యెలక్షన్లో కుమారరాజాగారు చెప్పినట్లే మేము ఓటు యిచ్చియుండిన్నీ, యింత వరకు మా చెర్వు రిపేరుచేయుటకు తాలూకా తనిఖీనిమిత్తం ఒక కాగితముక్క మీద అర్జీయుకూడా పంపియుండలేదు. మాకు సంస్థానంవారికి అతి విన్నపము లేమి. యింతేకా నైనా దయయుంచి సంస్థానము వారు చెర్వురిపేరుచేయుటకు వ్యవధి లేకపోయినా జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగాయున్న కుమారరాజా ప్రభువులవారు సర్కారుకు దయతోనైనా వక్కాణించియున్న ప్రకటించితే చాలాబాగుంటుంది. మాకు ప్రాగుటకు మంచినీరులేక చెర్వులోనని తాగిన కదుపు బాధలకు వ్యవసాయముచేయ జాలకపోవుటవల్ల కైదోలుమొత్తముననే యివ్వడానికి కల్గునని ప్రార్థించుచున్నాము.

కారికాటి మీరాలు రెడ్డి.
వేనాటి మునుస్వామిరెడ్డి.

స్టౌ బీడి

ఒకసారి త్రాగి పొగాకుయొక్క సువాసన గమనింపుడు.